

De kwestie: damherten

**HARM NIESEN EN
NETTIE DEKKER**

De damherten in (en buiten) de Amsterdamse Waterleidingduinen hielden de gemoederen de afgelopen maanden flink bezig. In een door De Faunabescherming aangespannen procedure besliste de rechter dat damherten die zich buiten de hekken van het gebied ophouden, mogen worden afgeschoten. Want, zo is de redenering, de dieren zijn schadelijk voor de landbouw en gevaarlijk voor het verkeer.

De damherten waren de afgelopen tijd weer volop in het nieuws.

De discussie over het al dan niet afschieten van damherten binnen en buiten de hekken van het duingebied tussen Zandvoort en de Langevelder-slag in de gemeente Noordwijk speelt al jaren. Begin dit jaar deden koppen als 'Massale sterfte damherten' en 'Damherten sterven bij bosjes in Waterleidingduinen' in (landelijke) dagbladen de discussie opnieuw oplaaien. Een discussie waarover velen, waaronder het zakenblad *Quote* en een museumdirecteur, hun plasje wilden doen.

Leeuwen in Bloemendaal

In de rubriek 'Jelle's weekdier' in de *Trouw* van 4 mei 2013 concludeert Jelle Reumer, directeur van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam, dat de damherten slachtoffer zijn van een gebrek aan vijanden. 'De aantallen,' schrijft hij 'zijn in een kort tijdsbestek exponentieel toegenomen, niet gehinderd door een gebrek aan voedsel of de aanwezigheid van roofdieren en jagers.' Hij vervolgt: 'Voor je het weet zijn het er te veel, maar ja, doe er eens wat aan zonder Faunabescherming of de publieke opinie in de gordijnen te jagen.'

In de afsluitende alinea legt hij nogmaals uit – de lezer zou de teneur van zijn betoog zo maar kunnen missen – dat er in Bloemendaal nu eenmaal geen wolven en leeuwen zijn om de aantallen herten op natuurlijke wijze te reguleren. 'Die willen ze daar ook niet en dus moeten jagers het nu doen.' Enne, dat 'kostelijke scharrelvlees' laat je toch niet onbenut?

De voorzitter van De Faunabescherming klom niet, zoals Reumer voorspelde, in de gordijnen. Wel schreef Harm Niesen een ingezonden brief, die het dagblad ook publiceerde.

Achterhaalde standpunten

Welke denkfouten maakt Reumer in zijn betoog? *Argus* zet ze nog maar eens op een rijtje:

- Het zijn niet leeuwen en wolven die de grootte van de populatie van hun prooidieren bepalen. Integendeel. Het aantal prooidieren bepaalt hoeveel leeuwen en wolven er kunnen leven en lang voordat de gnoes en de herten het echt moeilijk krijgen, sterven de leeuwen en de wolven van de honger. Om

'Te veel' is een begrip dat biologisch gezien niet eens bestaat.

dichter bij huis te blijven: veel muizen betekent veel torenvalken en uilen, weinig muizen en de torenvalken en uilen verhongeren.

- Damherten leven sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw in Kennemerland, dus buiten de Amsterdamse Waterleidingduinen. Ze leven overal in de Kennemerduinen, op de vele landgoederen en in privétuinen.
- Zowel in de Amsterdamse Waterleidingduinen als in de overige gebieden is absoluut geen sprake van 'te veel' damherten. 'Te veel' is een begrip dat biologisch gezien niet eens bestaat. Ze bestaan, dus er is plaats en voedsel voor ze.
- Volgens onderzoeksinstituut Alterra van de Universiteit Wageningen is er ruimte voor meer dan een verdubbeling van de aantallen damherten.
- Afschieten reduceert het aantal dieren niet. Alleen natuurlijke oorzaken kunnen de groei van een populatie stoppen, door intraspecifieke interacties en aanpassing in de hormoonhuishouding. Niet predatie en niet voedsel zijn de belangrijkste, laat staan de enige factoren die een populatie reguleren.
- Bejagen doet niets aan de oorzaak van welk probleem dan ook, maar stimuleert wel de voortplanting enorm.
- Binnen het leefgebied van de damherten zijn geen problemen en daarbuiten zijn ze naar verhouding klein en oplosbaar.

Kortom, concludeert Niesen: 'Jelle Reumer is directeur van een museum en dat is te merken. Musea houden zich bezig met het verleden, niet met het heden. En dat uit zich nu in zijn achterhaalde, ooit misschien in zwang zijnde standpunten.'